

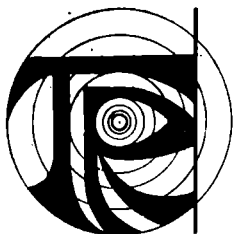
cu jucat-am pe locuitorul, / Cel care v-amin-
tește de trecut : / Și iar vă chem să fiți
— ca să scurtez — / Cu ochii minții pe pământ francez“.

Crainicul este, dar, un „locuitor“, care amintește de viața istoriei, dincolo de nemijlocirea dramei, de trecutul fără întoarcere, față de cel devenit prezent dramatic. Prin el, Shakespeare ne împiedică să participăm la evenimentele dramei mai mult decât e cuviincios, să nităm, adică, pentru ficțiunea imitatoare, o realitate sacră, care este însăși istoria țării sale. Drama, în concepția lui Shakespeare, are funcția de a arăta doar momente incidentale, înzestrate cu sens, dintr-o realitate mult mai bogată. Aceste momente sînt doar sprijin pentru aripa imaginației spectatorului ; singura în stare să atingă fenomenalitatea istoriei în toată amploarea sa.

Asemănătoare reflecții asupra antracelor

par să-l fi condus și pe Laurence Olivier în realizarea spectacolului său, care porcede din realismul crud al unei scene de teatru elisabetan, către un romantism de factura iluziei cinematografice. Regele Harry și curtea sa sînt jucați de actori într-un teatru, sub ochii unei mulțimi fremătînde și foarte dornică de a participa la evenimentul scenic, o mulțime capabilă de a se iluziona, de a institui, deci, magia jocului de teatru, astfel încît, atunci cînd vocea crainicului va rosti, în antracte, versurile despre așteptarea înfrigurată a luptei între două tabere aflate față în față sau despre lupta însăși, publicul să poată vedea cu ochii minții și să trăiască senzorial așteptarea și lupta. Po noi, cei de azi, spectatori mai blazați, ne ajută, evident, cinematograful.

Constantin Radu-Maria

COMEDII...

Ne-am obișnuit să așteptăm ca stagiunile estivale să ne ofere mai ales comedii, și obiceiul a fost respectat și de repertoriul teatrului radiofonic. Acum, că vara a trecut, putem avea o privire de ansamblu asupra microstagiunii de vacanță — care, la radio, s-a dovedit mai încheată, în mai mică măsură încropită din „ce se găsește pe lingă casa omului“, în raport cu ceea ce au prezentat, în aceeași perioadă, teatrele. De remarcat, preocuparea pentru diversitatea tematică, de stiluri, strădania cuprinderii cît mai largi, în timp și în spațiu, chiar dacă, din punct de vedere al valorii, nu au putut fi selectate doar culmi ale dramaturgiei.

Piesa lui Hans Kehr *Mircasă cu mașină*, premiată în urmă cu cîțiva ani, apărută în colecția de teatru scurt și în antologia de piese într-un act *Nunta cerbului*, face parte dintre textele foarte des jucate de colectivele de amatori. Calitățile care o recomandă sînt legate de intriga simplă, dar viguroasă trasată, de comicul de situații, în primul rînd, dar și de replică, de deznoadămintul „cu tîlc“, nu imprevizibil, desigur, însă discret, fără intenții agresiv moralizatoare. Spectacolul radiofonic (adaptare de Victor Parbon după traducerea

lui Gb. Tenulescu și Charlotte Militz) a fost inspirat conceput de Constantin Dinischiotu, în cheia umorului cîmsecade, a satirei cu obiect bine definit, nu cine știe ce violentă. Radionl a oferit, astfel, o imagine exactă a piesei, cu calitățile și neîmplinirile ei.

Mare bătaie de cap, adaptare radiofonică de Leonard Efremov după textul lui Leonid Lenci, este o comedie satirică acidulată, cu situații, construcție dramatică și personaje construite după o rețetă clasică, de efect verificat. Competența se înfruntă cu „forțele conjugate“ ale incompetenței, impostura se bate cu valoarea autentică, personaje de bună-credință, dar nelămurite asupra adevărului, pendulează, o vreme, între cei doi poli ai conflictului ș.a.m.d. Sigur că totul se rezolvă pînă la urmă, sigur că adevăratele raporturi se stabilesc, că este înlăturat cine trebuie și promovat cine se cuvine. Tot după tipare clasice ale genului este „croit“ și spectacolul semnat de Ion Vova, cu știință a ritmării materialului dramatic, a plasării accentelor.

Piesa lui Marc Gilbert Sauvajon, *Un week-end de adio* (traducere și adaptare de Angela Plati) este o foarte spumoasă comedie pe teme domestice, o înecîntătoare broderie de paradoxuri, ironii, butade, în care, chiar dacă miza nu este din cale-afară de importantă, jocul este condus, în mod limpede, de un profesionist. Pe profesioniști, în sensul cel mai deplin al cuvîntului, s-a sprijinit și versiunea radiofonică realizată de Dan Puican. Partiturile spirituale ale piesei, atunci cînd sînt încredințate unor actori ca Radu Beligan, Sanda Toma, Ștefan Iordache, Melania Cîrje, Tamara Buciuceanu-Botez, nu pot fi decît valorificate cu generoasă inventivitate, pînă la cea din urmă virgulă. Ceca ce s-a și întîmplat, în mod desăvîrșit.

Cristina Dumitrescu